

Ingrid Sundin

Från: Qvist Fredrik <Fredrik.Qvist@bolagsverket.se>**Skickat:****Ämne:**

Remiss från Bolagsverket

Bifogade filer:

Remiss föreskrifter från Bolagsverket.pdf

Uppföljningsflagga:

Följ upp

Flagga:

Har meddelandeflagga

Kategorier:

Maria

AppServerName:

p360_prod

DocumentID:

RR 2022-211:01

DocumentIsArchived:

-1

Hej!

I bifogad fil finns Bolagsverkets remiss med förslag om nya föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar samt förslag om ändring av Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2017:2) om registrering av verklig huvudman.

Hälsningar

Fredrik Qvist

Verksjurist

Telefon direkt: 060-18 43 03, Mobil: 073-058 57 07

Bolagsverket, 851 81 Sundsvall, Telefon: 0771-670 670

bolagsverket@bolagsverket.se – <http://www.bolagsverket.se>

Tänk på miljön innan du skriver ut det här e-postmeddelandet!

Förenkla ditt företagande – använd våra e-tjänster!

Remiss – förslag till föreskrifter

Bolagsverket förslår nya föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar. Bolagsverket förslår även ändring av Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2017:2) om registrering av verklig huvudman.

Föreskrifterna förslås träda i kraft under hösten 2022.

Ni får nu möjlighet att yttra er över Bolagsverkets förslag till föreskrifter. Skriftliga synpunkter på förslagen lämnas till Bolagsverket, 851 81 Sundsvall eller bolagsverket@bolagsverket.se senast den **30 september 2022. Ange AD 2993/2022 som referens.**

Vid eventuella frågor, kontakta undertecknad.

För Bolagsverket

Fredrik Qvist
Verksjurist
Tfn: 060-18 43 03
E-post: fredrik.qvist@bolagsverket.se

Bilagor:

- Förslag till Bolagsverkets föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar
- Förslag om ändring av Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2017:2) om registrering av verklig huvudman
- Konsekvensutredning

Sändlista:

Advokatsamfundet
Bostadsrätterna
Coompanion
Ekobrottsmyndigheten
Finansinspektionen
Företagarna
Förvaltningsrätten i Härnösand
Kommerskollegium
Länsstyrelsen i Stockholms län
Näringslivets regelnämnd
Post- och telestyrelsen
Regelrådet
Riksarkivet
Svenska Bankföreningen
Svenskt Näringsliv
Sveriges föreningar

För kännedom:

Finansdepartementet
Justitiedepartementet
Näringsdepartementet

BOLFS 2022:x

**Bolagsverkets föreskrifter om elektronisk ansökan och
anmälan för företag och föreningar;**

Utkom från trycket
den dd månad 2022

Beslutade den dd månad 2022.

Bolagsverket föreskriver följande med stöd av

- 4 § andra stycket, 4 a § andra stycket, 4 b §, 4 c § första stycket och 8 § andra stycket handelsregisterförordningen (1974:188),
- 19 a § första stycket bostadsrättsförordningen (1991:630),
- 1 § andra stycket, 2 § andra stycket, 12 a §, 12 b §, 12 c § första stycket och 19 a § andra stycket förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.,
- 14 a § första stycket förordningen (2002:106) om kooperativ hyresrätt,
- 5 kap. 3 § förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse,
- 1 kap. 1 § andra stycket och 2 a § andra stycket samt 4 kap. 2 a § andra stycket, 2 b § andra stycket och 3 § första stycket aktiebolagsförordningen (2005:559),
- 19 § fjärde stycket förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
- 26 § förordningen (2009:705) om register över europeiska grupperingar för territoriellt samarbete,
- 7 kap. 1 § försäkringsrörelseförordningen (2011:257) och
- 5 kap. 1 § första stycket och 8 § förordningen (2018:759) om ekonomiska föreningar.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för elektronisk ingivning av handlingar till Bolagsverket enligt

- handelsregisterlagen (1974:157),
- handelsregisterförordningen (1974:188),
- lagen (1975:417) om sambruksföreningar,
- försäkringsrörelselagen (1982:713),
- försäkringsrörelseförordningen (1982:790),
- sparbankslagen (1987:619),
- bostadsrättslagen (1991:614),
- bostadsrättsförordningen (1991:630),
- lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
- förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.,
- lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
- lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt,

- förordningen (2002:106) om kooperativ hyresrätt,
- lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse,
- aktiebolagslagen (2005:551),
- aktiebolagsförordningen (2005:559),
- lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
- förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
- lagen (2009:704) om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete,
- förordningen (2009:705) om register över europeiska grupperingar för territoriellt samarbete,
- lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och
- förordningen (2018:759) om ekonomiska föreningar,

Definitioner

2 § Med dessa föreskrifter förstås med

1. *Elektroniskt original*: Elektronisk handling som har försetts med en elektronisk utställarangivelse så att handlingens äkthet kan kontrolleras genom ett tekniskt förfarande
2. *Elektronisk kopia*: Elektronisk avbild eller avskrift av ett original som återger innehållet i originalet och andra betydelsebärande element, t.ex. elektroniska underskrifter.
3. *Ansluten tjänsteleverantör*: En aktör vars tjänst är ansluten till Bolagsverket maskinella gränssnitt för överföring av handlingar till Bolagsverkets elektroniska mottagningsställe.
4. *Mottagningstjänster*: Bolagsverkets e-tjänster på webbplatserna www.bolagsverket.se och www.verksam.se för överföring av handlingar till Bolagsverkets elektroniska mottagningsställe.

Elektroniska underskrifter

3 § Ansökningar, anmälningar och övriga handlingar som ska vara undertecknade ska vara undertecknade med en eller, i förekommande fall, flera sådana avancerade eller kvalificerade elektroniska underskrifter som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

En elektronisk underskrift enligt första stycket ska vara tekniskt validerbar för Bolagsverket.

4 § För handlingar som ges in elektroniskt till Bolagsverket i enlighet med 5 § gäller följande.

Handlingar som enligt författning ska ges in i original ska vid elektronisk ansökan eller anmälan ges in form av ett elektroniskt original som är undertecknat med sådan elektronisk underskrift som framgår av 3 §.

Kopior som enligt författning ska vara bestyrkta ska vid elektronisk ansökan eller anmälan ges in i form av en elektronisk kopia som är bestyrkt med sådan elektronisk underskrift som framgår av 3 §.

En försäkran på heder och samvete som ska lämnas enligt författning ska, när den lämnas elektronisk, vara undertecknad med en sådan elektronisk underskrift som framgår av 3 §.

Elektronisk ingivning

5 § Handlingar som ges in elektroniskt till Bolagsverket ska ges in till Bolagsverket genom en för ärendet anvisad mottagningstjänst eller genom en till Bolagsverket ansluten tjänsteleverantör.

De handlingar som ges in till Bolagsverket ska uppfylla de tekniska krav som Bolagsverket ställer för att verket ska kunna ta emot, läsa och bevara handlingarna på ett säkert sätt.

Om en handling innehåller en elektronisk underskrift, ska den elektroniska underskriften uppfylla de krav som gäller för respektive mottagningstjänst.

Denna författning träder i kraft den xx månad 2022. Genom författningen upphävs Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2008:1) om elektronisk ansökan och anmälan för vissa företag m.m..

På Bolagsverkets vägnar

N.N.

N.N.

BOLFS 2022:x

Utkom från trycket
den dd månad 2022

**Föreskrift om ändring i Bolagsverkets föreskrifter
(BOLFS 2017:2) om registrering av verklig
huvudman;**

Beslutade den dd månad 2022.

Bolagsverket föreskriver med stöd av 2 kap. 1 och 3 §§ förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän att 2 och 3 § i Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2017:2) om registrering av verklig huvudman ska ha följande lydelse.

2 § En anmälan till registret över verkliga huvudmän ska ges in till Bolagsverket genom en för ärendet anvisad e-tjänst eller genom en till Bolagsverket ansluten tjänsteleverantör.

De handlingar som ges in till Bolagsverket ska uppfylla de tekniska krav som Bolagsverket ställer för att verket ska kunna ta emot, läsa och bevara handlingarna på ett säkert sätt.

Om en handling innehåller en elektronisk underskrift, ska den elektroniska underskriften uppfylla de krav som gäller för respektive e-tjänst.

3 § Anmälningar i elektronisk form ska undertecknas med en sådan avancerad eller kvalificerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

En elektronisk underskrift enligt första stycket ska vara tekniskt validerbar för Bolagsverket.

Denna författning träder i kraft den xx månad 2022.

På Bolagsverkets vägnar

N.N.

N.N

Konsekvensutredning med anledning av Bolagsverkets förslag till föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar samt ändring av föreskrifter om registrering av verklig huvudman

1. Inledning

Bolagsverket registrerar uppgifter om företag och föreningar och tar emot årsredovisningar. Under 2021 fick Bolagsverket in ca 650 000 registreringsanmälningar från företag och föreningar. Av de ärenden där elektronisk ingivning var möjligt kom närmare 83 procent in till Bolagsverket elektroniskt. Antalet anmälningarna till registret över verkliga huvudmän var under samma period drygt 110 000. En anmälan om registrering av verkliga huvudmän ska lämnas in elektroniskt till Bolagsverket om inte dispens från detta krav meddelats.¹

1.1. Bolagsverket nuvarande föreskrifter

Bolagsverket har idag föreskrifter om elektronisk ansökan och anmälan som gäller för alla associationsformer som Bolagsverket är registerförande myndighet för.² Dessa föreskrifter beslutades i april 2008. Av dessa föreskrifter framgår bl.a. att en anmälan får ske till Bolagsverket genom verkets e-tjänster och att handlingar får undertecknas elektroniskt med e-legitimationer som uppfyller kraven i E-nämndens grundläggande vägledning för myndigheternas användning av e-legitimationer och elektroniska underskrifter (e-nämnden 04:02).

I samband med införandet av lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän beslutade Bolagsverket om föreskrifter om registrering av verkliga huvudmän.³ Av föreskrifterna framgår bl.a. att en anmälan får lämnas elektroniskt till Bolagsverket genom Bolagsverkets e-tjänster och att en elektronisk anmälan ska undertecknas elektroniskt med sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i eIDAS-förordningen⁴.

¹ 2 kap. 1 förordning (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän.

² Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2008:1) om elektronisk ansökan och anmälan för vissa företag m.m., som ändrats genom BOLFS 2009:3, BOLFS 2009:4, BOLFS 2013:1 och BOLFS 2015:1.

³ Bolagsverkets föreskrifter (BOLFS 2017:2) om registrering av verkliga huvudmän.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

2. Behov av nya föreskrifter

Det finns flera anledningar till att Bolagsverket vill meddela nya föreskrifter gällande elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar. Den första anledningen är att föreskrifterna är gamla och i behov av en uppdatering på grund av såväl den juridiska som tekniska utvecklingen gällande elektroniska underskrifter. Det finns även krav i EU:s bolagsrättspaket⁵ om att EU-medborgare ska kunna registrera aktiebolag och filialer elektroniskt. Som ett led i att uppfylla detta krav behöver Bolagsverket tillhandahålla en tjänst där handlingar, undertecknade med externt upprättade kvalificerade elektroniska underskrifter, kan lämnas in elektroniskt till Bolagsverket. Vidare vill Bolagsverket möjliggöra att en anmälan kan lämnas in till Bolagsverket via en tjänsteleverantör och att detta ska vara ett komplement till Bolagsverkets e-tjänster.

Enligt lagen om registrering av verkliga huvudmän ska en nybildad juridisk person anmäla uppgifter till registret över verkliga huvudmän inom fyra veckor från att den juridiska personen registrerats av en behörig registreringsmyndighet.⁶ Det finns ett förslag om ändringar i lagen om registrering av verkliga huvudmän där det bl.a. föreslås att ett företag eller förening ska anmäla uppgifter till registret över verkliga huvudmän samtidigt som de anmäler nybildningen av företaget eller föreningen för registrering hos Bolagsverket.⁷ När en anmälan till registret över verkliga huvudmän ska ske samtidigt som en anmälan om registrering av ett företag eller förening behöver Bolagsverkets föreskrifter om registrering av verklig huvudman ändras för att vara harmoniserade med Bolagsverkets föreskrifter gällande elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar.

2.1 Målsättning med föreskrifterna

Målet med föreslagna föreskrifter är att göra det möjligt att överföra uppgifter till Bolagsverket elektroniskt på fler sätt än idag, vilket ger företag och föreningar en större möjlighet att välja hur en elektronisk ansökan eller anmälan ska lämnas in till Bolagsverket. Bolagsverket behöver även göra det möjligt för EU-medborgare att anmäla uppgifter till Bolagsverket för att uppfylla kraven i bolagsrättspaketet. Vidare vill Bolagsverket säkerställa identiteten på den som undertecknat handlingar elektroniskt och göra vissa förtydligande gällande möjligheten att använda kvalificerade elektroniska underskrifter i Bolagsverkets tjänster.

2.2 Bemyndiganden

Bolagsverkets bemyndiganden gällande elektronisk ansökan och anmälan om registrering finns i Bolagsverkets registerförfattningar.⁸ Bemyndigandena gäller två områden. Det första

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt.

⁶ 2 kap. 3 § andra stycket lagen om registrering av verkliga huvudmän.

⁷ Prop. 2021/22:251 Samverkan mot penningtvätt och finansiering av terrorism, s.17, 105ff och 131f.

⁸ 4 § andra stycket, 4 a § andra stycket, 4 b §, 4 c § första stycket och 8 § andra stycket handelsregisterförordningen (1974:188), 19 a § första stycket bostadsrättsförordningen (1991:630), 1 § andra stycket, 2 § andra stycket, 12 a §, 12 b §, 12 c § första stycket och 19 a § andra stycket förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m., 14 a § första stycket förordningen (2002:106) om kooperativ hyresrätt, 5 kap. 3 § förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse, 1 kap. 1 § andra stycket och 2 a § andra stycket samt 4 kap. 2 a § andra stycket, 2 b § andra stycket och 3 § första stycket aktiebolagsförordningen (2005:559), 19 § fjärde stycket förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, 26 § förordningen (2009:705) om register över europeiska grupperingar för territoriellt samarbete,

gäller elektronisk ingivning (överföring) av anmälan, ansökan och bilagor. Det andra gäller elektroniska underskrifter. När det gäller bemyndiganden om elektroniska underskrifter kan det sammanfattas som att Bolagsverket har rätt att föreskriva hur

- en anmälan eller ansökan ska vara undertecknad elektroniskt
- ett elektroniskt original ska vara undertecknat elektroniskt
- ett bestyrkande av en elektronisk kopia ska vara undertecknat elektroniskt
- en försäkran ska vara undertecknad elektroniskt

I förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän finns flera bemyndigande. De bemyndiganden som är av betydelse för de föreslagna ändringarna är bemyndigande om att Bolagsverket får meddela föreskrifter om hur en anmälan om registrering får överföras elektroniskt till Bolagsverket och bemyndigande om att Bolagsverket får meddela föreskrifter om elektroniska underskrifter.⁹

2.3 Valda lösningar och alternativ till dessa

2.3.1 Elektronisk ansökan och anmälan till Bolagsverket

Överföring av anmälan och ansökan till Bolagsverket får ske elektroniskt till Bolagsverket på det sätt Bolagsverket föreskriver. Bolagsverket föreslår en lösning som innebär att en elektronisk ansökan eller anmälan får ges in till Bolagsverket genom verkets e-tjänster på samma sätt som idag. Bolagsverket föreslår vidare att detta kompletteras med en möjlighet att anmäla uppgifter direkt till Bolagsverket genom en tjänsteleverantör som är ansluten till Bolagsverkets maskinella gränssnitt för överföring av uppgifter, t.ex. Bolagsverkets API:er¹⁰ för registrering. Det innebär att en företagare kan upprätta en anmälan eller ansökan i en tjänst, t.ex. en programvara eller applikation, tillhandhållen av en tjänsteleverantör, och sedan skicka in uppgifterna till Bolagsverket. Enligt Bolagsverkets bedömning saknas det i dagsläget andra lämpliga alternativa lösningar för att lämna in uppgifter elektroniskt till Bolagsverket.

De handlingar som lämnas in till Bolagsverket elektroniskt behöver uppfylla vissa tekniska krav gällande format för att säkerställa att Bolagsverket ska kunna ta emot, läsa och bevara handlingarna på ett sätt som är förenligt med Bolagsverkets skyldigheter som myndighet. Behovet av att förtydliga att en inlämning måste ske i enlighet med de tekniska krav som gäller för mottagningstjänsten ökar, eftersom en anmälan och ansökan inte endast kommer att kunna lämnas in via Bolagsverkets e-tjänster. Bolagsverket anser därför att det är nödvändigt att ställa tekniska krav på handlingar som lämnas in elektroniskt.

De mottagningstjänster som Bolagsverket har för elektroniska handlingar kan i vissa fall vara tekniskt begränsade till att endast kunna hantera handlingar som är undertecknade med antingen avancerade eller kvalificerade elektroniska underskrifter. Bakgrunden till detta är att vissa e-tjänster endast är anpassade för Bolagsverkets egen underskriftslösning för avancerade elektroniska underskrifter medan den PDF-tjänst, som Bolagsverket håller på att utveckla, inte kommer att ha denna begränsning då den också möjliggör inlämning av

⁷ 7 kap. 1 § försäkringsrörelseförordningen (2011:257) och 5 kap. 1 § första stycket och 8 § förordningen (2018:759) om ekonomiska föreningar.

⁹ 2 kap. 1 § första stycket och 3 § andra stycket förordningen (2017:667) om registrering av verkliga huvudmän.

¹⁰ Ett applikationsprogrammeringsgränssnitt som i detta fall möjliggör kommunikation och överföring av uppgifter till Bolagsverket.

handlingar som undertecknats med externt upprättade kvalificerade elektroniska underskrifter. Om de handlingar som lämnas in till Bolagsverket innehåller elektroniska underskrifter ska dessa uppfylla det krav som gäller för respektive mottagningstjänst.

2.3.2 Elektroniska underskrifter

Bolagsverket föreslår att endast sådana avancerade och kvalificerade elektroniska underskrifter som definieras i artikel 3 i eIDAS-förordningen ska tillåtas då Bolagsverket anser att endast dessa elektroniska underskrifter lever upp till verkets krav på att säkerställa identitet på den som undertecknat handlingen. Att även tillåta andra (enkla) elektroniska underskrifter skulle i vissa fall underlätta då dessa är enklare att införskaffa och använda. Dessa elektroniska underskrifter medför dock en stor osäkerhet i fråga om identifiering av den som undertecknat handlingen och är därför inte lämpliga för ändamålet.

Lagstiftaren har i andra lagstiftningsärenden valt att hänvisa till eIDAS-förordningen i fråga om vilka elektroniska underskrifter som ska accepteras och har då uppställt krav på att undertecknande ska ske med en avancerad elektronisk underskrift, se t.ex. 1 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551) och 1 kap. 15 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar. Då en kvalificerad elektronisk underskrift alltid lever upp till de krav som gäller för en avancerad elektronisk underskrift¹¹ anser Bolagsverket att det är lämpligt att i sina föreskrifter förtydliga att det även är möjligt att underteckna handlingar med en kvalificerad elektronisk underskrift. Möjligheten att använda kvalificerade elektroniska underskrifter kommer dock att vara begränsad till vissa tjänster, då majoriteten av Bolagsverkets e-tjänster endast är anpassade för Bolagsverkets egen underskriftslösning för avancerade elektroniska underskrifter.

Enligt förslaget får endast de avancerade eller kvalificerade elektroniska underskrifterna som är tekniskt validerbara för Bolagsverket användas. Med detta menas en automatiserad process för kontroll (verifiering) och bekräftelse av om den elektroniska underskriften är giltig. Bakgrunden till detta är att det inte är reglerat hur kraven för avancerade elektroniska underskrifter i artikel 26 i eIDAS-förordningen ska uppfyllas, vilket försvårar en teknisk validering av avancerade elektroniska underskrifter. Bolagsverket kan dock alltid göra en teknisk validering av en kvalificerad elektronisk underskrift. Enligt Bolagsverket är en grundförutsättning för tillåtandet av användningen av externt upprättade elektroniska underskrifter i verkets tjänster att dessa underskrifter är tekniskt validerbara för Bolagsverket.

När det gäller hänvisningar till EU-förordningar var länge rekommendationen att detta skulle ske med en statisk hänvisningsteknik. Regeringen har sedan dess öppnat upp för användandet av dynamiska hänvisningar.¹² Då det väntas ske ändringar i eIDAS-förordningen inom de närmaste åren har Bolagsverket valt att använda en dynamisk hänvisningsteknik för att säkerställa att ändringar i eIDAS-förordningen får omedelbart genomslag vid tillämningen av föreskrifterna.

2.3.3 Om ingen ändring görs

Om de föreslagna föreskrifterna uteblir kommer det inte vara möjligt att anmäla uppgifter till Bolagsverket direkt från en tjänsteleverantör. Det skulle dock alltjämt vara möjligt att göra en elektronisk ansökan och anmälan till Bolagsverket och underteckna handlingar

¹¹ Se definitionen av kvalificerad elektronisk underskrift i artikel 3.12 i eIDAS-förordningen.

¹² Ds 2014:1, Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning s. 48 och prop. 2015/16:160, Miljöbalken och EU:s kemikalielagstiftning, s 36f.

elektroniskt. Bolagsverkets föreskrifter för elektronisk ansökan och anmälan om registrering av uppgifter om företag och föreningar skulle fortsatt innehålla en inaktuell hänvisning till e-nämndens vägledning gällande elektroniska underskrifter.

Om föreskrifterna om registrering av verklig huvudman och föreskrifterna gällande elektronisk ansökan och anmälan för företag och föreningar inte ändras skulle det försvåra en samtidig anmälan till Bolagsverket eftersom föreskrifterna inte skulle vara harmoniserade.

2.4 Vilka berörs av de föreslagna föreskrifterna

De som berörs av de föreslagna föreskrifterna gällande anmälan och ansökan om registrering är de drygt en miljon företag och föreningar som är skyldiga att registrera uppgifter om sitt företag eller förening hos Bolagsverket. Gruppen som berörs är företag och föreningar i varierande storlek och de är verksamma inom alla verksamhetsområden.

De som berörs av förslaget om ändringar i föreskriften om registrering av verklig huvudman är de som är anmälningsskyldiga enligt lagen om registrering av verkliga huvudmän. Enligt Bolagsverkets bedömning är det ca 800 000 juridiska personer som omfattas av skyldigheten att anmäla uppgift om verklig huvudman till Bolagsverket. Gruppen som berörs är i huvudsak företag och föreningar i varierande storlek. De föreslagna föreskrifterna berör dock även utländska juridiska personer som bedriver verksamhet i Sverige, ideella föreningar, stiftelser samt fysiska personer som förvaltar trustar.

2.4.1 Särskild hänsyn till små juridiska personer

Vid föreskrifternas utformning har målsättningen varit att underlätta för de som är skyldiga att anmäla uppgifter till Bolagsverket. Detta gäller såväl stora som små juridiska personer. Det har därför inte funnits behov av att ta särskild hänsyn till små juridiska personer vid utformningen av föreskrifterna.

2.5 Konsekvenser av de föreslagna föreskrifterna

De föreslagna föreskrifterna bedöms, med utgångspunkt i skillnaden mot nu gällande föreskrifter, ha små eller inga konsekvenser för de som ska anmäla uppgifter till Bolagsverket. För de som väljer att anmäla uppgifter genom Bolagsverkets e-tjänster är situationen oförändrad då Bolagsverket kommer att tillhandahålla e-tjänster med tillhörande underskriftslösningar på samma sätt som idag.

De föreslagna föreskrifterna möjliggör för de berörda att anmäla uppgifter direkt till Bolagsverket via en ansluten tjänsteleverantör. Detta medför en ökad valmöjlighet för de anmälningsskyldiga, men det är inte obligatoriskt att anmäla uppgifter genom en tjänsteleverantör stället för en e-tjänst. De föreslagna föreskrifterna möjliggör även för Bolagsverket att tillhandahålla en planerad tjänst för handlingar i PDF-format för vissa ärendetyper där de berörda kan lämna in handlingar, som undertecknats med en externt upprättad kvalificerad elektronisk underskrift, vilket är ett led i Bolagsverkets fullgörande av skyldigheterna i bolagsrättspaketet.

Bolagsverket har idag en hög grad av elektronisk ingivning av registreringsärenden och ett obligatorium för elektronisk ingivning av anmälan till registret över verkliga huvudmän. Bolagsverket bedömning är att de föreslagna föreskrifterna kommer att ha liten påverkan på antalet ärenden som ges in elektroniskt till Bolagsverket. Bolagsverket tror däremot att

förslaget kommer att ha påverkan på marknaden för tjänsteleverantörer med koppling till företag och föreningar, då föreskrifterna ger dem möjlighet att utveckla och sälja nya tjänster. Bolagsverket tror också att förslaget kommer att ha påverkan på de som tillhandahåller tjänster för elektroniska underskrifter, då dessa elektroniska underskrifter kommer kunna användas hos Bolagsverket i större omfattning än idag. I utredningen om betrodda tjänster konstaterades att det hösten 2020 fanns ca 45 tillhandahållare av betrodda tjänster på den svenska marknaden som erbjöd tjänster med koppling till elektroniska underskrifter.¹³ Bolagsverket kan dock inte bedöma hur många av dessa som erbjuder underskriftstjänster som är aktuella för användning hos Bolagsverket.

2.5.1 Administration och kostnader

De föreslagna föreskrifterna bedöms inte öka den administrativa bördan för de som är skyldiga att anmäla uppgifter till Bolagsverket eftersom de inte är skyldiga att anmäla fler eller andra uppgifter än idag och anmälan kan ske på samma sätt som idag, d.v.s. genom Bolagsverkets e-tjänster. De föreslagna föreskrifterna gör det istället möjligt att anmäla uppgifter till Bolagsverket även på andra sätt.

Det finns skäl att utgå från att de tjänsteleverantörer, som kommer att göra det möjligt för sina kunder att anmäla uppgifter direkt till Bolagsverket genom sina tjänster, kommer att tillhandahålla dessa tjänster mot en kostnad för sina kunder. Eftersom det i dagsläget inte finns några sådana tjänster för anmälan av uppgifter för registrering till Bolagsverket, kan Bolagsverket inte uppskatta vad en sådan produkt kan komma att kosta för kunderna. Bolagsverket tror dock att priset kan variera beroende på vilken typ av ärende som tjänsten är utvecklad för då Bolagsverket föreställer sig att det kommer att finnas tjänster som är begränsade till mindre komplexa ändringsanmälningar och tjänster som är utvecklade för att kunna hantera komplexa ärendetyper som t.ex. nybildningar av aktiebolag och föreningar. Det finns även skäl att utgå från att de som tillhandahåller tjänster för elektroniska underskrifter kommer att ta betalt av sina kunder. Som förslaget är utformat kommer det dock inte att vara obligatoriskt att anmäla uppgifter till Bolagsverket via en tjänsteleverantör eller att använda externa underskriftslösningar och Bolagsverket kommer att tillhandahålla e-tjänster med tillhörande underskriftslösningar kostnadsfritt på samma sätt som idag.

2.5.2. Konkurrenssituation

Bolagsverket anser inte att de föreslagna föreskrifterna påverkar konkurrensförhållanden mellan de som ska anmäla uppgifter till Bolagsverket.

2.6 De föreslagna ändringarnas förhållande till EU-regleringar

Skyldigheten att, i samband med en elektronisk ansökan eller anmälan, använda elektroniska underskrifter framgår i de associationsrättsliga förordningarna som reglerar frågan om ansökan och anmälan till Bolagsverket. Eftersom en elektronisk ansökan eller anmälan ska undertecknas elektroniskt så är eIDAS-förordningens bestämmelser om elektroniska underskrifter tillämpliga. eIDAS-förordningen uppställer inget krav om att Bolagsverket endast ska acceptera avancerade och kvalificerade elektroniska underskrifter, men det är endast dessa som verket bedömer som vara lämpliga för ändamålet.

¹³ SOU 2021:9 Vem kan man lita på? Enkel och ändamålsenlig användning av betrodda tjänster i den offentliga förvaltningen, s. 240.

Bolagsverket avser att tillhandahålla en tjänst för inlämning av handlingar i PDF-format, som är undertecknade med externt upprättade kvalificerade elektroniska underskrifter, vilket är ett led i att Bolagsverket ska kunna leva upp till bolagsrättspaketets krav på att det ska vara möjligt för EU-medborgare att anmäla uppgifter om aktiebolag och filialer elektroniskt för registrering. De föreslagna föreskrifterna innebär i detta avseende endast ett förtydligande om att kvalificerade elektroniska underskrifter får användas, om mottagningstjänsten är anpassad för det, och föreskrifterna bedöms därför inte gå längre än kravet i bolagsrättspaketet.

Det finns ingen skyldighet i någon EU-rättslig reglering som medför att Bolagsverket måste tillhandahålla en möjlighet att anmäla uppgifter till Bolagsverket direkt genom en tjänsteleverantör.

Enligt Bolagsverkets bedömning utgör de föreslagna föreskrifterna inte sådana tekniska föreskrifter och regler som ska anmälas enligt EU:s anmälningsdirektiv¹⁴.

3. Ikraftträdande och informationsinsatser

Bolagsverkets föreskrifter planeras träda i kraft två veckor efter att föreskrifterna beslutas, vilket väntas ske under hösten 2022. Bolagsverket utgår från att det kommer att dröja innan det finns tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster som kan användas för att anmäla uppgifter direkt till Bolagsverket. De berörda kommer därför inte att märka av några konsekvenser av de nya föreskrifterna förrän långt senare än ikraftträdandet. Bolagsverket bedömer därför att det saknas sådana särskilda förhållanden som behöver beaktas vid val av tidpunkt för ikraftträdande och att det inte finns behov av övergångsbestämmelser.

De föreslagna föreskrifterna är tillämpliga för många, men föreskrifterna väntas inte få någon direkt konsekvens för majoriteten av de berörda då de väntas fortsätta använda Bolagsverkets e-tjänster inledningsvis. Bolagsverket bedömer därför att det är tillräckligt att informera om de nya föreskrifterna på Bolagsverkets webbplats. Bolagsverket kommer dessutom att hålla informationsträffar och dialogmöten under hösten med tjänsteleverantörer och övriga som kan beröras av möjligheten att anmäla uppgifter till Bolagsverket via en tjänsteleverantör.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.